

Doorgaande lijn: informatieoverdracht

Van **KIND** naar **LEERLING**

Welke informatie moeten leidsters en leerkrachten doorgeven als een kind van school wisselt of een nieuwe schoolfase ingaat?

DOOR: GEMMA NÚÑEZ PONSÁ - Het Catalaanse onderwijs is opgebouwd uit verschillende fasen, elk met zijn eigen organisatorische eigenaardigheden en karakteristieken. We vinden er kindercentra voor kinderen van 0 tot 3 jaar, kindercentra voor kinderen van 3 tot 6 jaar, scholen voor kinderen van 6 tot 12 jaar en onderwijsinstellingen voor leerlingen van 12 tot 16 jaar. Het eerste wat opvalt is dat de kindercentra voor jonge kinderen (van 0 tot en met 6 jaar) zich, ondanks de wetgeving, meestal in het gebouw van de lagere school bevinden. Alhoewel kinderen pas met 6 jaar verplicht naar school moeten, bezoeken de meeste 3-jarigen een kindercentrum. De stap naar dit kindercentrum is dan ook de eerste transitie die kinderen meemaken.

Het verschil tussen de verschillende fasen (0-3, 3-6, 6-12 en 12-16) zit in het soort organisatie en het voorgeschreven curriculum. Elke periode kent eigen projecten en activiteiten. Ook verschillen de mate van deelname en betrokkenheid van ouders, de rol van de leerkrachten of leidsters en hun eigen manier van lesgeven. Het eerste wat echter onze aandacht trekt is het woordgebruik. In de groepen voor kinderen van 0 tot 3 jaar spreken we meestal over kinderen, maar zodra ze naar de volgende periode gaan (de educatieve fase voor kinderen tussen 3 en 6 jaar oud) worden de kinderen leerlingen genoemd. De focus en het perspectief is veranderd. Al tijdens deze overgang worden kinderen benaderd in hun toekomstige rol als leerling.

Het grootste verschil tussen de centra voor kinderen van 0 tot 3 jaar en de centra voor kinderen van 3 tot 6 jaar ligt in het soort activiteiten dat wordt aangeboden. Leidsters in de centra voor de jongste kinderen moeten dagelijks afwegen welke leeropdracht bij de momenten van persoonlijke verzorging (verschonen, slapen, eten) past. Voor de allerkleinsten zijn het immers deze momenten waarin kinderen in interactie met hun verzorgers, veel leren. Leidsters in de centra voor de oudere kinderen zijn meer gewend om gerichte leeractiviteiten te organiseren en aan te bieden. Bij de overgang van het centrum voor de jonge kinderen naar het centrum voor de oudere kinderen, wordt aan ons als leerkrachten van de allerjongsten gevraagd informatie over de kinderen te geven. Dat is een probleem waar wij tegenaan lopen, omdat onze manier van kijken en omgaan met de kinderen een andere is dan wat gebruikelijk is in de centra voor de 3- tot 6-jarigen.

Leerconcepten

Het zou beter zijn als er net zoals in de centra voor de allerkleinsten ook in de centra voor de oudere kinderen meer onderkend wordt dat de kinderen hun leefwereld als geheel ervaren. Kinderen maken geen onderscheid tussen verschillende kennisgebieden of thema's van het curriculum. Het is aan de leerkrachten voor deze groep kinderen zichzelf voortdurend de vraag te stellen: welke leerconcepten liggen ten grondslag aan mijn activiteiten? Wat is er op dit

moment belangrijker: het academische aspect, geheugentraining of de persoonlijke ontwikkeling van de kinderen?

Door leerprocessen te beschouwen vanuit een algemeen perspectief en in elke activiteit en in elk moment van de schooldag de educatieve mogelijkheden te zien, kunnen we beter observeren hoe kinderen hun activiteiten beleven. We kunnen zien wat kinderen leuk vinden, hoe ze dingen doen en wat hun strategieën zijn. Door kinderen in hun doen en laten te observeren en te beschrijven, kunnen we het verhaal van hun ontwikkeling vertellen.

Leerkrachten zijn echter vooral bezig met het 'portretten' van kinderen aan de hand van adjectieven die hun 'persoonlijkheid' of hun handelwijze reflecteren. Bij de informatieoverdracht en in overdrachtsdocumenten worden woorden gebruikt zoals 'verlegen', 'extravert' en 'energiek' om kinderen te beschrijven. Je kunt je afvragen of wij wel de juiste kennis hebben om te kunnen beoordelen over welke psychologische kenmerken een kind beschikt en in welke mate. Een ander aspect dat we onder de loep moeten nemen is de rol van rapporten en verslagen waarmee de familie wordt geïnformeerd over de voortgang van het leerproces van hun kind. In de wetgeving is niet vastgelegd aan welke formele regels en inhoud deze documenten moeten voldoen. Toch staan veel kindercentra erop dat wordt vastgelegd en beschreven wat volwassenen opvalt aan een bepaald kind. De nadruk ligt op hoe kinderen *zijn* en niet op wat kinderen beleven en leren, waardoor het gevaar